КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Народній часопис для Ґенерал-Ґубернаторства

Ч. 72. Краків, 2. серпня 1940. Рік І.

„Krakauer Nachrichten"
Ukrainische Volkszeitung
für das
General-Gouvernement

Adresse der Redaktion:
„Krakauer Nachrichten"
Krakau, Orzeszkowagasse 7. II
Fernsprecher 104-81.

Adresse der Administration:
Krakau, Karmeliterstrass 34 II
Fernsprecher 230-39

30 сот.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю і закордоном:
місячно 3 зол. 50 сот.
чвертьрічно 10 зол. 50 сот.
піврічно 20 золотих
річно 40 золотих
Курс 1 нім. марки 2 зол.
Адреса Редакції: Краків, Ожешкової 7, тел. 104.81
Адреса: Адміністр. Краків, Кармелітська 34, тел. 230-39
Дирекції: ч. тел. 137-42

ВИХОДИТЬ В ПОНЕДІЛОК, СЕРЕДУ І ПЯТНИЦЮ

Великий бій над Довром

ЗНИЩЕНО 4 КОРАБЛІ 32.000 ТОН МІСТОТИ. — ЗАТОПЛЕНО КРУЖЛЯК 10.000 ТОН МІСТОТИ. — 15 АНҐЛІЙСЬКИХ ЛІТАКІВ ЗІСТРІЛЕНО.

Берлін, 31. 7. Начальна команда німецької армії подає, що ескадра німецьких літаків заатакували сильно укріплену анґлійську пристань у Каналі Ля Манш — Довр. У пристані було 4 кораблі 32.000 тон містоти й їх важко ушкоджено так, що вони підуть мабуть на дно. При тій нагоді дійшло до бою з ворожими літаками і 12 анґлійських літаків зістрілено. Німці втратили 3 літаки.

Біля берегів східної Анґлії пощастило затопити один ворожий кружляк 10.000 тон містоти й торговельний корабель 10.000 тон містоти. Один корабель ушкоджено.

Анґлійські літаки налетіли в ночі 30. ц. м. на північну й західню Німеччину, але бомби не поцілили військові обекти. У Дісельдорфі ушкоджено 5 домів.

Вчерашний наступ на Довр увінчався повним успіхом. Ушкоджено і знищено уладження пристані так, що довший час вона буде непригожа до вжитку. Анґлійська протилетунська оборона виявилася нездібною перешкодити налетові німецьких літаків.

—o—

Нові німецькі успіхи

Берлін, 30. 7. Начальна команда німецької армії подає, що німецькі підводні човна добувають дальші успіхи в морській війні з Анґлією. Один підводний човен під проводом капітана В. Рольмана заатакував анґлійський конвой і затопив 5 великих торговельних ворожих кораблів 48.000 тон містоти, в тому один допомічний кружляк 18.000 тон містоти. Конвой розгромлено.

Той самий підводний човен сторпедував ще озброєний торговельний корабель 6000 тон містоти. Інший підводний човен затопив ворожий корабель 18.750 тон містоти. Третій човен затопив біля берегів Анґлії ворожий озброєний корабель 6000 тон містоти. Підчас розвідчих летів минулої суботи 28. липня ц. р. над Каналом Ля Манш дійшло до повітряних боїв, в часі яких зістрілено 6 ворожих літаків а один власний.

В ночі на 29. липня ворожі літаки кружляли над північною і західною Німеччиною, скидаючи декілька бомб. Шкоди не було ніякої. Лише в Гамбурзі поцілено один мешкальний дім. Підчас перелету понад Голяндією та північною Францією зістрілено 4 ворожі літаки. Загальна втрата ворога у вчерашньому дні — 11 літаків. Два німецькі літаки не вернулися.

У неділю затоплено в Каналі Ля Манш біля східних берегів Анґлії один допомічний кружляк 7000 тон містоти, два нищильники й один торговельний корабель 5000 тон містоти. Крім того ушкоджено два нищильники й два торговельні кораблі так, що слід надіятися, що й вони підуть на дно. Зістрілено 5 літаків. Летунство бомбардувало анґлійські пристані й летунські майдани.

Всім

Вп. Передплатникам „Краківських Вістей"

В ҐУБЕРНАТОРСТВІ, В НІМЕЧЧИНІ І ПРОТЕКТОРАТІ вислали ми з 71-им числом складанки (чеки) поштової щадниці на висилку передплати на серпень і евент. дальші місяці.

ПРОСИМО НАЙДАЛІ ДО 5. СЕРПНЯ вислати нову передплату та вирівнати евентуальні залеглості.

На кредит часопису висилати не можемо.

Адміністрація
»КРАКІВСЬКИХ ВІСТЕЙ«.

Тайне засідання в палаті громад

ЧЕРЧІЛЬ ЗАПОВІДАЄ УСУНЕННЯ ДАФ КУПЕРА З МІНІСТЕРСТВА ПРОПАҐАНДИ

Штокгольм, 31. 7. В анґлійській палаті громад відбулася палка й гостра дискусія послів. У висліді рішено 200 голосами проти 109 відбути тайне засідання, щоби вислухати заяви Черчіля про закордонні справи. З доручення уряду, як повідомляють з Льондону, зясує цю справу державний підсекретар Батлер.

Серед добре поінформованих політичних кол у Льондоні говорять, що міністр пропаґанди Даф Купер уступить. Міністри Лейбуристи виявили негодування усієї преси за невідповідне інформування міністерством пропаґанди, тому домагалися негайно усунути Даф Купера. Партія Лейбуристів здомагається, щоб на те становище прийшов їхній партієць.

»Дейлі Мейл« видвигає на те становище М. Петерсона.

—o—

З італійсько-анґлійського фронту

Рим, 31. 7. Начальна команда італійської армії подає, що італійські літаки обстрілювали по другому боці кордону Киренаїки ворожі відділи повзів. Багато повзів поцілено. Два анґлійські літаки зістрілено, а два італійські не вернулися. Минулої ночі італійські літаки заатакували ворожий конвой у східній частині Середземного Моря та обкидали його бомбами. Багато кораблів поцілено і важко ушкоджено. Один корабель зайнявся полумям.

Підчас повітряних боїв зістрілено один ворожий літак. Один італійський літак не вернувся. Одночасно італійські літаки бомбардували пристань Аден ушкоджуючи при цьому один корабель.

Політика й господарство

Краків, 31. липня 1940.

Найтісніший звязок господарських інтересів народу з політичними напрямними — це відвічна правда, що лежить у підвалинах мудрости державного правління. Відкидаючи доктрину історичного матеріялізму Маркса, який виключно лише у заспокоюванні матеріяльних інтересів бачив спонуку до всіх дій людства, та протиставлючи матеріялістичному гонові ідею, як рушійну силу, — сучасний націоналізм далеко не відсунув на задній плян зрозуміння для господарських інтересів нації. Коли метою політики було й є здобути для нації найкращі можливості екзистенції і розвитку в усіх ділянках духового та матеріяльного життя, то ідея служить для перевиховання нації, зате матеріяльний добробут дає змогу розвивати не тільки цивілізаційні здобутки, але й творити ті вищі чисто духові вартості, які не можуть повстати в атмосфері нужди.

Все це загально відомі правди, які тепер лиш яскравіше проявляються, ніж раніш. Тепер — себто у тій першій стадії реорґанізації Европи на нових підвалинах, якої ми саме тепер є свідками. Бачимо, як зміна **політичних напрямних** у цілому ряді европейських держав, які були невтральними, чи пак удавали, що ними є, іде впарі зі зрозумінням зовсім іншої також і **господарської ситуації,** до якої вони мусять мерщій пристосуватися. Коли Анґлія існує ще за ляманшським каналом та не відпекується своїх давніх аспірацій світової потуги, то проте ніде так яскраво, як на господарському терені не видно, що це вже лише пусті слова і жести, за якими не стоїть справжня сила: **сила купця,** який імпортує та експортує, та **сила гроша,** за яким стоїть авторитет великодержави, осяяної німбом »непереможности«.

Перехід у німецькі руки всього західнього побережжя Европи від найбільш північного беріжка Норвеґії аж до Біскайського заливу на півдні; фактичне відрізання Середземного Моря від Атлянтику, врешті повна ліквідація анґлійських впливів на Балкані з моментом вступу Італії до війни — все воно зовсім перекреслило Анґлію на европейському суходолі. І коли б навіть у деяких европейських державах і дальше покутували симпатії до старого явного чи замаскованого анґлійського союзника, то проте дуже рішучою мовою промовляє факт, що **Анґлія перестала бути чинником господарської співпраці.** Ще простішою мовою: з Анґлією нема як і куди торгувати! Таким робом разом із свідомістю, що під звалищами Варшави, Ротердаму, Кале і лінії Мажінота на віки похоронена версайська політична система, та що Франція й Анґлія перестали бути порядкуючими політичними чинниками в Европі, діє тепер свідомість, що народне господарство всіх держав Европи мусить бути достосоване до народньої господарки держав осі. **Держави осі** (в першу чергу з уваги на свій простір, господарський засяг і величезний господарський потенціял — Німеччина) стають єдиними відборцями

та единими доставцями товару, единими теж банкірами грошевого ринку. До того ще й долучується господарсько-політична гра Злучених Держав Півн. Америки, яка під плащиком системи панамериканської господарки хоче узалежнити від Вашинґтону господарську політику південно-американських держав. У звязку з відомим односторонним підходом Рузвельта до европейських справ, та північно-американська господарська політика на всеамериканському ґрунті має аж надто виразне вістря: господарсько-політичне вістря проти держав осі.

Однак сьогодні **держави осі — це вся Европа!** Таким робом тенденції північно-американських політиків шахувати господарсько Німеччину й Італію — бють і по всіх інших европейських державах, залежних нині від тої політичної і господарської системи, яку створять для Европи Німеччина й Італія. Німецький міністр народнього господарства та президент німецького державного банку д-р Функ у свому минулотижневому великому інтерві для німецької та чужинецької преси заявив виразно і недвозначно: »Злучені Держави мусять залишити думку, немов Німеччині чи пак Европі можна накинути господарські умови; щоб торгувати з південно-американськими державами, не потребуємо північно-американського посередництва; або німецько-американські господарські взаємини будуть розвиватися на базі вільних умов з суверенними південно-американськими державами, або тих взаємин взагалі не буде«. Ті слова кажуть виразно додумуватися, що керманичі німецького державного господарства, які рука-в-руку з німецькими провідними політичними чинниками співпрацюють над новою орґанізацією всієї Европи, згори рахуються з тим, що може треба буде так зорґанізувати господарство всіх европейських держав, щоб ціла Европа могла — на випадок потреби — обійтись навіть без торговельного звязку з Америкою. Очевидно, передусім треба ставити під потрійний знак запиту, чи навіть Злучені Держави схотять наражувати свою торговлю з новою Европою для анґльофільської політичної доктрини, — не кажучи вже про південно-американські держави, які ні у своїй закордонній політиці ні в політиці закордонної торговлі напевне не захотять піддатися північно-американському диктатові!

Щоб прокинутись зі сну про свою великодержавницьку потугу треба було деяким державам (напр. Швеції і Румунії) не тільки катастрофальних змін довкола власних границь та й подекуди на своїй власній території, але й кардинальних змін у міжнародньому господарському світі. Коли б деякі держави на лоб на шию не переставляли всієї своєї господарки виключно тільки на німецького й італійського продавця та відборця, то грозила їм буквально за ніч повна господарська катастрофа (Швайцарія). Нема ніякого сумніву, що настирливі вимоги народньої господарки у немалому ступні причиняються до політичної переорієнтації всіх тих малих держав, які досі то вигравали та програвали, але грали, на господарському суперництві **кількох великих держав.** Тепер те суперництво відпало, відпала вся можливість політичної та господарської гри. Таксамо, як доля державних кордонів, таксамо **валюта, кредит, продукція і торговля всіх менших держав Европи стали залежні від співпраці з державами осі та мусять пристосуватися до інтересів і волі держав осі.**

І тому, хоч ще стоять англійські острови, хоч англійський король зберігає ще всі свої титули, хоч Велика Британія буцім то все ще »панує над морями«, а пропаґанда англійська каже про міліони англійців, які наставились на оборону, проте і політично і господарсько Анґлія вже програла: бо вона втратила реальну змогу забірати голос і в політичних і в господарських справах Европи.

—о—

Успіхи Італії на Середземному Морі

Военний кореспондент часопису »Пополо д'Італія« подає звідомлення про бої 24 італійських бомбовиків з ескадрою англійських кораблів у східній частині Середземного Моря. Італійські бомбовики в числі 24 заатакували ескадру англійських кораблів, що плила на захід. Счинився бій, літаки почали скидати бомби, а кораблі відстрілювалися з протилетунських гармат. Багато кораблів поцілено бомбами й вони мусіли вернутися на свої давніші позиції. Всі італійські літаки вернулися ціло до своїх баз.

На схід від Мореї біля берегів Греції італійський літак бомбардував англійський корабель, що віз нафту, важко його ушкоджуючи.

—о—

Зміни у словацькому уряді

Братислава, 31. 7. Подорож словацьких державних мужів до Зальцбурґу викликала помітне зацікавлення серед політичних кругів цілої Словаччини. Шаньо Мах заявив, що націонал-соціялістичні засади слід пристосувати і в Словаччині, зокрема в господарській та соціяльній ділянці.

Крім того Шаньо Мах заявив, що вони вдоволені з поїздки до Зальцбурґу. Словаччина усіми силами допоможе Гітлерові в перебудові Европи.

Братислава, 31. 7. Президент Словаччини д-р Тісо доручив премієрові д-рові Туці перебняти справи міністерства закордонних справ. Крім того през. Тісо іменував Шаня Маха міністром внутрішніх справ. Одночасно доручив йому керму ґвардії Глінки. Дотогочасний міністр внутрішніх і закордонних справ д-р Дурчанський уступив на власне бажання.

—о—

Новий лад триватиме довго

Усе населення, зокремо політичні кола Софії уважливо слідкують за політичними відвідинами державних мужів у Зальцбурзі. Особливо преса підкреслює, що болгарське населення з гордістю і радістю привітало факт запросин болгарського премієра і міністра до Зальцбурґа. Населення Болгарії вірить, що в часі тих відвідин і розмов вирішиться домагання Болгарії в справі Добруджі.

Німецька преса теж підкреслює, що відвідини болгарських державних мужів у Зальцбурзі скріпили приязнь німецько-болгарської зброї зі світової війни. Відомо, що підчас світової війни Болгарія боролася по боці Німеччини. Не від речі відмітити, що попереднього дня були у Зальцбурзі премієр і міністер закордонних справ Румунії. Отже відвідини болгарських державних мужів у Гітлера в Зальцбурзі черговото таки дня є в тісному причиновому звязку з побутом румунських політиків у Гітлера. Висновок із тих фактів такий, що Німеччина й Італія хочуть закріпити новий лад і мир у полудневo-східній Европі. Очевидно, що населення балканських держав мусить співпрацювати з державами осі.

—о—

Болгарсько-румунські переговори

Мадярська преса подає, що румунські державні мужі зобовязалися у Зальцбурзі і Римі навязати безпосередні розмови з Болгарією і Мадярщиною у справі ревізії своїх кордонів. Румунсько-болгарські розмови пічнуться негайно, а опісля прийдуть на чергу переговори з Мадярщиною. Румунія погодилася на пропозицію Мадярщини, щоб у всіх питаннях, які не дались би розвязати підчас безпосередніх розмов, погодитися на вирішення держав осі.

—о—

Югославія та розмови в Зальцбурзі

Білгород, 31. 7. Розмови у Зальцбурзі є предметом зацікавлення югословянської преси. Начальний редактор півурядового щоденника у Білгороді »Время«, д-р Ґреґорович пише, що в теперішній ситуації зліквідовані всі впливи Англії в Европі. Німеччина та Італія в першу чергу зацікавлені в полудневo-східній Европі з огляду на господарські інтереси і тому змагають до створення у тій частині Европи тривкого мира. Розмови у Зальцбурзі дали змогу зацікавленим державам зясувати свої побажання і погляд, як розвязати неполаднані там ще питання.

Анґлійці не видержують нервово

Штокгольм, 31. 7. Льондинський кореспондент шведського часопису »Фолькес Даґбляд« пише, що настрої в Анґлії дуже погані. Цивільне населення втомлене постійним вижиданням німецького наступу. Загально населення бажає, щоб уже раз це все скінчилося або щоб нарешті почався наступ.

Уряд намагається піддержувати настрої серед робітництва, але даремні його зусилля, бо його пропаґанда дуже примітивна. Населення затривожене вісткою, що ледви чи вдасться англійцям протиставитись німецькому наступові.

Масові арешти анґлійців в Японії

Токіо, 31. 7. Японська поліція викрила широко розгалужену шпигунську аферу англійських аґентів в Японії. Аґенція »Домеі« повідомляє, що японське міністерство війни остерігає населення перед англійськими провокаторами, що під покришкою усяких товариств ведуть шпигунську акцію в Японії, маючи на меті саботажеву акцію, тощо. Ці ворожі аґентури виступають у Японії як господарські та релігійні товариства. Протишпигунська акція уряду внеможливлює ворожим державам вести шпигунство нелеґально, тому вони намагаються робити це леґальним шляхом. Централя тієї шпигунської акції є в Гон-Конґу, а нею кермує якийсь Сутт.

У звязку з викриттям тієї шпигунської акції поліція перевела масові арештування серед англійців.

—о—

Гирло Дунаю заміноване

Софія, 31. 7. Болгарські часописи помістили відозву румунського міністерства війни, яке оголосило, що в неділю 29. липня ц. р. заміновано гирло Дунаю під 55 ст. ґеоґр. ширини і 29 ст. довготи. Мінову пору заложено з огляду на небезпеку англійської атаки.

Нагода, якої не слід прогавити

РОЗПОРЯДОК ПРО ПОВІТОВУ САМОУПРАВУ.

У Вістнику розпорядків Генерального Ґубернатора для занятих польських областей (часть I, ч. 43) з 3. липня 1940 оголошено розпорядок Генерального Ґубернатора мін. д-ра Франка з 27. червня 1940 про створення і адміністрацію союзів громад (Gemeindeverband), що ним до деякої міри привернено повітам їхню попередню самоуправу.

До 1933 р. територіяльна самоуправа у колишній Польщі, спиралася на окремих законах. Повною була вона тільки в Галичині, де її виділено зовсім з державної адміністрації, творячи для неї окрему трьохступневу самоуправу територіяльну адміністрацію з громадським начальством у громаді, з повітовим виділом у повіті і з краєвим виділом у краю, що їх вибирали на 6 років відповідні виборні репрезентації (громадська рада, повітова рада і краєвий сойм). До самоуправних орґанів у Галичині не входив зовсім державний чинник і до обняття урядування не потребували вони затвердження державними чинниками. В той спосіб від 1866 р. до розвалу Австрії в 1918 р. панувала двошляховість у публичній адміністрації, якої завсіди послідовно й завзято боронили галицькі поляки, вважаючи її, головно повітові виділи і краєвий виділ найуспішнішим забороном у своїй національно-політичній експансії супроти українців і певною охороною проти натиску віденського централізму.

Значно вужчою була територіяльна самоуправа на теренах, що входили у склад Прусії. Там не було цього двоподілу в публичній адміністрації, що істнувала в Галичині та й не було повної самостійности в її кермі, бо керму на вищих щаблях самоуправної територіяльної самоуправи віддано в руки державного чинника. Не було там теж аналогічної установи як галицький краєвий сойм і галицький краєвий виділ. Ця супрематія державного чинника над виборним у ділянці територіяльної самоуправи послужила полякам як зразок при творенні їхньої територіяльної самоуправи в 1933 р.

Що ж торкається врешті колишньої центральної Польщі чи пак т. зв. польського королівства — то за російських часів не було там територіяльної самоуправи у нашому довоєнному розумінні. Створено її частинно на цій території (отже й на Холмщині з Підляшшям) щойно після 1918 р., наслідуючи передовсім російські зразки.

Законом з 13. березня 1933 р. про частинну зміну територіяльної самоуправи зуніфіковано цю ділянку, з метою забезпечити польській меншині на непольських областях беззастережну геґемонію. З цією метою заведено в Галичині і в західних воєвідствах збірні громади; війти, бурмістри й президенти міст потребували затвердження держави, а у проводі повітових виділів знайшлися повітові старости. При цьому не створено вищої територіяльної самоуправної надбудови в воєвідствах в роді колишнього галицького краєвого виділу і нагляд над повітовою та місцевою територіяльною самоуправою виконував воєвода та істнуючий при ньому воєвідський самоуправний виділ. Усюди заведено урядову польську мову, самоуправні установи обсаджено польськими урядовцями і при їх допомозі поведено безоглядну полонізацію. Усі спроби оборони з нашого боку у цій ділянці були зправила безуспішні. Зокрема на Лемківщині та на Холмщині з Підляшшям самоуправна територіяльна адміністрація опинилася виключно тільки в польських руках і тут не було ні одного українця — навіть на показ — ні у волосній ні у повітовій управі.

При розвалі Польщі розвалилася теж і польська територіяльна самоуправа; фактично перестали істнувати передусім колеґіяльні орґани як громадські, міські, волосні і повітові ради. Усю публичну адміністрацію взяла німецька влада у свої руки, залишаючи здебільша на місцях польський урядничий апарат, особливо по селах, що нераз скрито працював проти німців, а до українців ставився неменше ворожо ніж за панування Польщі. Цей польський урядничий апарат — зокрема польські війти і писарі — свідомо інформували невідповідно про нас. Це відчула дуже болюче Холмщина з Підляшшям, де по найбільшій части залишено давню польську місцеву адміністрацію разом з польськими поліціянтами.

Основи адміністрації окупованих польських областей зазначено вже в декреті Фірера з 12. жовтня 1939 і в розбудові цих основ Ґенеральний Ґубернатор видав розпорядок з 26. жовтня 1939 про орґанізацію адміністрації окупованих польських областей, якою дальшою розбудовою є згаданий розпорядок з 27. червня 1940. Головні постанови цього розпорядку такі:

У кожному повіті твориться союз громад як публична територіяльна корпорація, якої межі відповідають межам повітового староства. Цей союз громад (Gemeindeverband), обіймає майно колишніх польських повітових рад і повітових виділів, на яких просторі діє. Перебрання зобовязань вирішить пізніший розпорядок. Ці союзи громад не є правними наслідниками колишніх польських повітів, але мають право до тих публичних данин і приділів, які припадали колишнім польським повітам на їх просторі.

Союз громад має сповняти на свому просторі (§ 5) публич. завдання самоуправи, що не входять в обсяг діяльности інших урядів. Зокрема до завдань союзу громад належать: 1) перебудова й розбудова, удержування і направа повітових і громадських доріг; 2) підтримка хліборобства; 3) підтримка публичного здоровля; 4) підтримка кас ощадности; 5) загальна добродійність; 6) закладання і вдержування фахових шкіл і 7) охорона від пожежі. Якщо публичний інтерес цього вимагатиме, може союз громад перебрати на себе всі або деякі справи, що належать до волостей або міських громад. З другого боку державна адміністрація може доручити союзові громад ведення деяких державних аґенд як доручені справи.

Мешканці громад, що приналежать до союзу громад, обовязані приймати почесні функції в управі союзу громад та почесного співдіяння при виконанні поодиноких завдань під тими самими умовинами і тими самими правними наслідками, що у відношенні до громади свого замешкання. Адміністрацією союзу громад кермує повітовий староста, який сам теж установляє свого заступника до кермування союзом громад.

До співучасти з дорадним характером може повітовий староста покликати виділ союзу громад, зложений з 5 до 20 членів зпоміж осіб замешкалих на просторі союзу, зокрема зпоміж війтів (бурмистрів). — Цей уряд є почесний, при чому староста у своїх рішеннях не є звязаний опінією виділу союзу громад. Поодиноким членам виділу може повітовий староста приділити окремі реферати. Виділові проводить староста або постійний його заступник. Наради виділу союзу громад є неявні.

Затягання зобовязань союзом вимагає письменної форми. Такі заяви підписує повітовий староста або його постійний заступник. Повітовий староста є зверхником усіх службовиків союзу громад; він їх приймає і звільняє. Союз громад обовязаний щорічно найпізніше до 15. лютого виготовити буджет на черговий обрахунковий рік за час від 1. квітня до 31. березня. Повітовий староста предкладає цей проект буджету до затвердження ґубернаторові до 14. днів по його виготовленні. Видатки союзу громад покривається з доходів його майна та його підприємств, як теж з податків, оплат і фінансових приділів. Ґубернатор виконує безпосередній нагляд над союзами громад своєї области (дистрикту).

Ми подали точний зміст розпорядку, яким реактивується діяльність давніших повітових виділів під назвою союзів громад під кермою повітового старости (крайсгавптмана) зі завданнями, що їх означено в § 5 розпорядку. Досі справи колишньої польської повітової територіяльної самоуправи під німецькою владою були неупрaвильнені й поодинокі її установи або не виконували своєї праці зовсім, або тільки частинно. До сьогоднішнього дня задержали вони здебільша цілу хмару польських урядовців, що не завсіди ставляться прихильно до українського населення та до його потреб. Часто, — особливо у проводі повітових комунальних кас ощадности, були це синекури для ріжних польських діячів.

Та і те, що залишає для союзів громад згаданий розпорядок, дає широке поле до корисної творчої діяльности, зокрема в ділянці підтримки хліборобства, збірки капіталів шляхом ощадности, розбудови фахового шкільництва та шпитальництва, не кажучи про таку важну річ для господарського життя, як розбудова й удержування місцевих доріг. Цього розпорядку нам не слід легковажити. Наші проводи у поодиноких повітах повинні увійти негайно в контакт з повітовими старостами, підшукати відповідних фахових людей, що змогли б увійти до виділів союзів громад і обняти там відповідні реферати. Тут маємо як найкращу нагоду дістатися до управ повітових комунальних кас ощадности, обняти провід повітових шпиталів, обсадити місця в повітових виділах нашими людьми, яких там досі — особливо на Холмщині і Підляшші — зовсім не було та з повітової самоуправи зробити й для нас справді корисну і творчу установу. Буде це мати корисний вплив і на льокальну територіяльну самоуправу, зокрема на північних надбужанських землях, де до нинішнього дня у великій більшості волостей панують по давному наші завзяті вороги, польські війти і польські писарі, яких давно слід усунути, а з ними усунути й одну з найголовніших причин невдоволення нашого селянства тою системою, яку вони супроти українців продовжували і за німецької влади.

Обговорювана у цій статті справа незвичайної ваги і її не можна прогавити.

Д-р Степан Баран.

З голосів преси.

Російська закордонна торговля

У »Франкфуртер Цайтунг« з 26. липня знаходимо власну кореспонденцію з Москви, присвячену пожвавленим совітським торговельним взаєминам із закордоном.

„Відколи Сов. Союз у лютому ц. р. підписав велику торговельну умову з Німеччиною, він розпочав майже з усіми державами европейського Сходу й Півночі торговельні переговори, які здебільша завершились щасливими умовами. Підписано низку торговельних договорів. З початком січня підписала трилітню торговельну й корабельну умову болгарська делегація. У березні прийшло до торговельної та корабельної умови з Іраном. 11-го травня прийшла на чергу торговельна й корабельна умова з Югославією та розрахункова умова з Фінляндією. Від половини травня перебуває у Москві численна шведська торговельна делегація, до якої з кінцем червня прилучилася делегація данська. Одночасно розпочались різні інші розмови, які ще не довели до успішного кінця, напр. з японськими представниками у Москві, з турецьким урядом в Істамбулі, врешті з Грецією, від якої Сов. Союз хотів би винаєндувати кораблі для руху по Чорному Морі. Пошуканки англійцями торговельного звязку треба теж зарахувати сюди. В міжчасі вищупували у Москві грунт два мадярські делегати. Ще до кінця цього місяця сподіються приїзду з Будапешту торговельної делегації, яка має пробувати наладнати товарову виміну.

Цієї торговельної активности не можна пояснювати лише бажанням сов. уряду, — вона випливає також із глибоких перемін, які зайшли взагалі у відносинах в Европі, головно тому, що цілий ряд держав мусить розглядатися дуже пильно за новими джерелами сирівців Сов. Союз є у тому приємному положенні, що розпоряджає предметами, яких потребує кожний інший край, щоб на приклад назвати: нафту, бавовну та збіжжя — із найважніших продуктів. З другого боку ця величезна країна так страшенне потребує промислових виробів всякого роду, що існують передумови для торговельного обороту майже з кожним краєм. Цікаво, що зпоміж сусідських країн Сов. Союзу одна лише Румунія не пробує навязувати торговельних звязків, край, який сам має нафту і збіжжя, зате не має змоги оферувати для якогось обміну промислових виробів.

Держави, які стараються заповнити живішим оборотом зі Совітами щілини у торговельному обороті з закордоном, які повстали через війну, стоять, очевидно, перед необхідністю значно зревідувати свої дотеперішні торговельно-політичні методи. Через істнування у Сов. Союзі державного монополю щодо закордонної торгівлі властивим партнером не може бути ніякий індивідуальний підприємець, бо в Москві в його ролі виступає сам уряд; отже й по другому боці — згідно з нахилами Москви — мусить теж виступати подібний партнер. Коли з одного боку зобовязується сов. уряд у кожному окремому випадку дотримувати відповідні зобовязання щодо терміну та кількости достави, то він очевидно волів такі умови, в яких гарантом є чужий державний уряд. Неодна держава, яка хоче успішно торгувати з Сов. Союзом, буде приневолена пристосуватися ще до тієї новини. Той новий підхід уже знайшов свій вияв у тому, що члени урядів беруть участь в устійнюванні практичної програми переговорів. Шведська делегація зявилася з міністром торговлі Еріксом, що його змінив державний секретар Богеман. Щоб довести до кінця фінську торговельну умову, треба було присутности фінського міністра торгівлі Кутіляйнена. На чолі данської господарської делегації стояв міністр Гасле, який щоправда вийшов із кабінету при його останній зміні. Коли раніш у таких переговорах означували тільки загальні рямці для торговельних трансакцій, то сьогодні також і практична полагода інтересів вимагає участи й присутности представників урядів, так, що приватно-господарські торгівці мають звужене поле переговорів.

Здебільша політичний характер мають умови з такими краями, як напр. з Югославією та Болгарією, які з уваги на дуже однородний господарський характер мають сильно обмежені можливості товарообміну з Сов. Союзом. Коли ж теперішні переговори зі скандинавськими державами стрічаються, здається, з труднощами, то це діється головно тому, що Сов. Союз потребує так багато деяких промислових виробів, що край, як Швеція або Данія, можуть задовольнити їх тільки у мінімальній кількості. Подуманий спершу експортовий кредит у висоті 100 мільйонів корон, який зрештою розбився об спротив шведських банків та деяких політичних партій, перевищав експортові можливості шведського промислу. Тому приходиться обмежувати зобовязання щодо достав до міри, яку визначують практичні можливості країн, які входять в гру. Але також і що торкається Сов. Союзу, то щораз більші потреби його внутрішнього ринку та передусім вже існуючі торговельні зобовязання ставлять тверді границі для вивозових тенденцій".

Совіти розбудовують воєнну фльоту

Москва, 31. 7. Народний комісар воєнної совітської фльоти адм. Кузнецов виголосив з нагоди свята моря промову, в якій торкнувся розбудови совітської фльоти. У 1939 р. совітська воєнна фльота збільшилася на 112 торпедовців, в 1940 збільшилася на 186. Підводні човна побільшено в 1939 р. на 300 відсотків тонажу. Адм. Кузнецов підкреслив, що російська фльота по 20 літах знову панує на балтійському морі. Совіти це морська потуга й мусить мати сильну морську фльоту, летунство, бо вона не дуже обмежитися лише до балтійського моря.

З табору в Окшеві

(Із записника учасника).

17. липня 1940. Нині це перший день правдивого таборового життя з повним таборовим порядком зайнять. Ранішну тишину перервав у год. 6. свист таборової сирени. Всі зриваємось з місця, дівчата і хлопці — а є нас тут 65 — зі своїх саль та гусачком у руханкових одягах пробігаємо на велику зелену площу, на руханку. Після руханки та миття знову сирена: на ранню молитву, наказ і звіт.

Рання і вечірня молитва в таборі це дійсно святочна хвилина. Уставляємось скоренько на площі перед таборовим будинком у своїх святочних одягах і ждемо на прихід обозного і команданта, яким диєжурний здає звіт.

По звіті спів. Молитва »Боже Великий«, та гимн, несуться у простори із ранньою росою. Гаряче бють наші серця, душі пройняті завзяттям. Наш гурток одержав признання за взірцевий порядок у кімнаті, а на знак признання нам першим вручено прапорець чистоти; учасниця Островська ще з двома подругами перейшли з тим прапорцем перед цілим табором, внесли у кімнату і там повісили на видним почеснім місці. Нам було дуже мило, що німецька комісія, про яку дальше згадаю — побачила його та допитувалась про його значіння.

19. липня. Вже відбулися і перші гурткові зайняття — гутірки; їх має щодня кожний гурток. Гутірка нас дуже цікавила. Ми говорили про наш український національний герб, про національні краски, прапор і гимн. Більшість нас ходила перед тим до польських шкіл, у хаті розмовляли по польськи — тому нас усе так цікавить. Ми маємо тепер змогу дізнатись на цих історичних слідах слави короля Данила про все чого досі не знали: довідуватися і слухати гутірок про наше давне минуле, про велич України, про її славу.

Гості. Наш табор гостив у себе вже двічі визначних гостей. Вчера під вечір ми довідались, що за пів години відвідає наш табор Провідник Українського Центрального Комітету проф. д-р Володимир Кубійович. Ми вже багато чули про Провідника УЦК., а тепер радіємо, що й про нас, найменших Він не забуває. В таборі заметушилось, закипіло з того приводу. Точно год. 7. вечером чуємо свисток вартового. Ось уже і сирена обозного Р. Копача алярмує на збірку. За хвилину стоїмо у дволаві на подвірі, звернені на правоглянь у сторону Гостя, що враз з нашим командантом Л. Дубасом надходить, щоби відібрати звіт. Нечайно ранішню тишу перериває на привіт Провідника оклик тричі »Слава!«

Провідник відповів на привітання, перейшов попри лаву, допитуючись про наше таборове життя. Після вечері й молитви ми Його попрощали.

На другий день раненько ми витали у себе керманича молоді, члена Проводу У. Ц. К. в Кракові м-ра Ярослава Рака. До нас, на збірці, виголосив він палку промову. — Пояснив суть і значіння таборів. Серед невигод і трудів, віддалені від батьків, серед товариського співжиття у таборовім гурті має вирости із нас тверда, здорова, приготована до вимог хвилі молодь.

20. липня 1940. Год. 11. табор у розгарі фізичних праць. Одні будують пиччі, другі копають пісок, інші укладають з патичків тризуби для прикрашення кімнат. Всі роздягнені, обгорілі від сонця. Нагло свист вартової і два авта гостей стають перед табором. Алярм. Збірка. Німці! — несеться шепотом довкруги. — З авт висідають представники Генерал-Губернатора, вищі державні урядовці в одностроях. З ними і Провідник УЦК. д-р Кубійович. Разом 8 осіб. Командант табору здає звіт. По привітах декотрі з тих гостей, а головно п. д-р Арльт і майор Роґґер переходили попри нас і випитувалися про таборове життя, а полк. А. Бізанц промовив до нас по українськи. Ми застигли виструнчені у дволаві, рівненько. Гості були вдоволені. Багато із них спрямовувало на нас свої фотоапарати. Одного хлопця Льону зняли окремо. Він опалений як циганчук, стояв у найкращій поставі. По двогодиннім побуті гості відїхали, залишаючи нам на прощання свої привітні усміхи.

21. липня 1940. Нині свята неділя. Ми ходили до собору в Холмі, оглянули багато історичних памяток. На гірці недалеко собору висипана могила в пошану українського лицаря-вояка, прикрашена цвітами й зеленню, на ній тризуб і напис: »Борцям за волю України«. Перед могилою ми клякнули, дякуючи молитвою Творцеві за повернення нам землі князів і королів наших та престарого собору після стількі літніх терпінь і знущань ворога. По відспіванні гимну ми оглядали собор, старезну керницю з часів короля Данила та інші памятки.

22. липня 1940. Вечером відбудеться у нас перша ватра. Цілий день у нас з цього приводу свято. За табором на краю саду, при гарному ставку будуємо стіжок-ватру, напихаємо густо ріщам. У вечорі він загорить високо. Всі гуртки приготовляють програму, вчаться деклямацій збірних і окремих, пісень, убирають святочну прапорову кімнату. При ватрі відбудуться і хрестини нашого табору. Всі ми дуже цікаві на нинішне свято. Як спалахне вогнем ватра, як випаде програма і як буде названий наш табор. Вже заздалегідь ходять слухи, що таборноситиме імя великого нашого короля — Данила.

—о—

Господарські справи

До наших Читачів і Господарників

Приступаємо до редаґування в нашому часописі сільсько - господарської сторінки. Беремо цей обовязок на себе в тому глибокому переконанні, що йдемо назустріч вимогам нашого господарського світу, передусім наших селянських шарів. Свідомі того, що не всіх читачів зацікавимо зразу господарськими справами, будемо старатися подавати короткі статті на господарські теми найбільш актуальні. Будемо коротко подавати про новості й осяги в господарстві, передусім нашому, як теж і в інших народів. Будемо теж поміщувати господарські вказівки й поради. Щоб не занудювати господарськими справами тих читачів, які може покищо цими справами менше цікавляться, буде господарська сторінка покищо виходити раз тижнево.

Просимо Шановних Читачів, прийняти цю нашу господарську сторінку прихильно і з вирозумінням. Одночасно запрошуємо всіх наших П. Т. Господарників до співпраці.

Поможіть нам у нашому ділі статтями на господарські теми та заввагами з місць! Поможіть нам зробити господарську сторінку живою й цікавою! Інж. М. Х.

Організація жнив

Вигляди на вислід цьогорічних жнив на терені Ген. Ґубернаторства зовсім задовільні. Завдяки незвичайно швидкому закінченні нім.-польської війни, а в першій мірі завдяки зорґанізуванні негайно по війні менш-більш нормальних відносин, засіви в минулій осені переведено майже в дотогочасних розмірах. До того окремі розпорядки, видані на передодні весняних засівів, довели до того, що на весну обсіяно всю засіво-придатну площу. Коли до того додати, що погода була назагал пригожа, то надії на добрі жнива зовсім оправдані.

Якщо ж йде про прохарчування цілого населення, то всетаки при всіх пригожих умовинах треба добре дбати, щоб воно було вповні наладнане, бо терен Ген. Ґубернаторства, де є ряд більших міст з міліоновою Варшавою, позбавлений дотеперішніх джерел достав сільсько-господарських продуктів. Тому то відділ виживлення і хліборобства при уряді Ген. Ґубернаторства устійнив приписи в рямцях яких, мають бути переведені збори, обмолот, відстава збіжжя до маґазинів і т. д. Згідно з розпорядком олійні збіжжя (лен, коноплі) мусять бути без ніяких злишків для власного вжитку відставлені в цілості до означених місць. Для приспішення достав визначено для тих, що достави виконають до дня 31. серпня ц. р. найвищі ціни. Крім цього прислуговує їм право купити 3 літри олію і 30 кґ. макуха по вимково низьких цінах.

Хлібні збіжжя по залишенні потрібної кількости для виживлення і засіву (та депутати) теж треба відставити. Зовсім подібно з пашними збіжжями. Це належить виконати негайно по жнивах. З тією метою треба скоро збіжжя обмолотити. За доставлене збіжжя одержується крім грошей посвідку достави. Посвідку віддається начальникові громади. Він записує посвідки на лісту і стежить, чи достави відбуваються точно. Норми визначується по громадам відповідно до площі засіву. За виконанням норми слідкуватиме начальник громади з визначеною до цього комісією. Членів комісії призначить начальник округи (крайсгавптман). По повному виконанні призначених достав дістають селяни-доставці картки на закуп мануфактури, нафти, горілки, тютюну і різного приладдя, що є безумовно потрібне в сільському господарстві, а яке можна буде дістати тільки на картки. Для контролі млива введуть картки на мливо. Молоти можна тільки у призначених до цього млинах. На жорнах молоти не можна, ні теж на ніяких домашніх млинках.

Орґани влади змагатимуть до переведення свойого пляну всіми доступними засобами. За невиконання достав до означеного речинця, збіжжя примусово обмолотять і сконфіскують. Метою цього недопустити до скритої торговлі збіжжям, до лихварських цін, до голодування населення. Я. Г.

—o—

Взяти справу у свої руки

Перед нами розпорядок, що основно зміняє дотеперішню господарку збіжжям. (Гл. стаття: »Організація жнив«). Він вповні ліквідує вільну торговлю збіжжям і в цей спосіб має запобігти всяким недомаганням у розподілі серед населення збіжжя, чи його перетворів. Як виходить з цього, державним орґанам дуже залежить на якнайшвидшому переведенні жнив, обмолоті і замаґазинуванні збіжжя.

Для нас суттєві в цьому розпорядку два моменти: 1) скільки, чого й коли слід доставити, 2) хто має перевести орґанізацію цього? Відповідь на перше питання докладно й недвозначно устійнено державним розпорядком. На друге питання маємо відповісти ми самі. Розпорядок признає керманичем збіжепостачальної акції в громаді (акцію орґанізується по громадам) начальника даної громади. В цьому випадку справа вже рішена. Нераз це буде в нашу некористь, бо цілий ряд наших громад має до нині польських зверхників. До помочі начальникові призначує начальник округи (крайсгавптман) членів комісії, що мають з ним справу переводити, кермувати нею й за її успішність відповідати. І тут починається наше завдання. Треба подбати, щоб до комісій ввійшли люди, які справді виконують там корисну роботу. Від вартости тих людей, від їхнього такту, вміння поводитися з іншими й енерґії залежатиме дуже багато. Сам розпорядок без їхньої праці не набере румянців життя і не здобуде зрозуміння між селянами. З другого боку, коли відповідні люди ввійдуть до комісій, можуть вони неправильно й несправедливо обтяжити одних селян в користь других. Це спеціяльно загрозливе в селах, в яких побіч українців мешкають поляки.

Щоб цьому запобігти відповідні українські установи, як теж поодинокі люди, що співпрацюють з урядом начальника округи (крайсгавтмана), устійнять між собою і запропонують відповідним чинникам, хто й де може й має ввійти у склад громадських комісій. Самі начальники округи та їх співробітники перебувають тут за коротко, щоб докладно орієнтуватися у відносинах і щоб могли визначити справді найкращих людей. І тому їм треба в цьому бути допомічним.

Справа дуже пильна й уже актуальна. Жнива починаються. Тому то в поодиноких округах наші провідні громадські, в першій мірі господарські чинники доложать усіх зусиль, щоб у комісії ввійшли гідні довіря люди і щоб цю таку важну справу взяти у свої руки. Жнива — це найважніша господарська кампанія на українських землях у Ґенерал-Ґубернаторстві. Тому треба відповідно до цього посвятити їй уваги й сил.

Я. М. Арчин.

ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

ЖНИВА В НІМЕЧЧИНІ

З неменшою цікавістю, як воєнний комунікат, читається сьогодні про запаси господарських сирівців, про зріст продукційного показчика, в першій мірі про вигляди жнив. Добрі жнива це ж одна з найбільших виграних битв. Цьогорічні жнива в Німеччині добрі. Не дорівнюють вони вправді жнивам з деяких передвоєнних рекордових років, але є кращі ніж середні. А що найважніше цього року розвязано найбільше пекучу дотепер проблему рук до праці. Німеччина від ряду років боролася з відсутністю робітників до жнив. Цього року з самого Ґенерал-Ґубернаторства є понад 700.000 цивільних робітників і полонених колишньої польської армії, в цьому немалий відсоток українців. Коли ж до цього додати понад 300.000 полонених інших армій, яких втягнено до пільних робіт, то дістанемо понад міліон робітників до жнив. До цього треба ще додати робітників, що приїхали з інших держав Европи. В цей спосіб Німеччина має змогу докладно і своечасно перевести свої жнива.

—o—

ОРҐАНІЗАЦІЯ ВІДДІЛУ ВИЖИВЛЕННЯ Й СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Одним з найважніших відділів при уряді Ґенерал-Ґубернатора є відділ виживлення і хліборобства. (Abteilung für Ernährung und Landwirtschaft). Його орґанізаційна схема така: сам відділ складається засадничо з трьох ґруп. До першої ґрупи належать справи, які відносяться до опіки виховання і вишколу хліборобів, себто словом »людина« („der Mensch") Ця ґрупа офіційно називається „Innere Verwaltung".

Друга ґрупа — »Хліборобська Продукція« („Landwirtschaftliche Erzeugung") дбає про належну і своечасну управу ріллі, про піднесення видайности ріллі, саду, сіножатей, обори і взагалі всіх ділянок, якими займається хлібороб. Цю ґрупу означують одним словом »обістя« („das Hof").

Вкінці третя ґрупа, упорядкування ринку („Marktordnung") займається пляновою доставою потрібних товарів для села й споживчих для міста та своечасним і точно упорядкованим збутом сільсько-господарських продуктів. Ця ґрупа має назву »ринок« („der Markt") Ця третя ґрупа в Ґенерал-Ґубернаторстві відділена в окрему установу т. зв. („Landwirtschaftliche Zentralstelle") — »Сільсько-господарська Централя«, Краків, Юзефітів 2. В її руках скупчуються усі приділи товарів на край і в її руках лежить диспозиція для збуту сільсько-господарських продуктів.

Крім тих засадничих ґруп є ще три інші, а саме четверта ґрупа — кооперація, що є начальним ревізійним і орґанізаційним орґаном цілого Ґенерал-Ґубернаторства. Відтак пята ґрупа — водна господарка („Wasserwirtschaft"). До неї належать меліорації, наводнювання, реґуляція. Шеста ґрупа це управа опущених дібр („Liegenschafts verwaltung") яка займається переселенням, виселенням, управляє більшими добрами та опущеними, чи державними фільварками.

В кожній області (дистрикті), згодом і в кожній окрузі (крайсі), є анальоґічна орґанізація. Про неї як теж докладніше про орґанізацію третьої ґрупи, напишемо в черговій сторінці.

ГОСПОДАРСЬКА ЛІТЕРАТУРА

„Schlag nach"! — видання Бібліоґрафічного Інституту в Ляйпціґу 704 ст. друку, »Воєнний додаток«, численні табелі і кольорові таблиці, що плястично представляють поодинокі ділянки. В книзі зібрані відомості з природи й усіх ділянок людського життя. В цей спосіб віддає вона неоцінені услуги, як підручна книга.

„Die deutsche Landwirtschaft" — німецький переклад спеціяльного видання про німецьке хліборобство та виживлення з італійського часопису: »Л'Італія Аґріколя« — з передмовою міністра хліборобства Німеччини Р. В. Дарре. При співучасті »служби досліджування« (державні спільноти праці для хліборобських наук). Опрацював д-р В. Клявс. Сторін 219. Велика 8-ка. 32 ілюстрації. Ціна 8 зол.

Це збірна праця визначних мужів Німеччини у справах аграрної політики та хліборобських наук, що дають загальний авторитетний погляд на завдання та висліди хліборобства. Книжка читається легко та помагає зорієнтуватися в німецьких методах праці. Тому, що ці самі методи пристосовані в Ґенерал-Ґубернаторстві, книжка дає змогу основно зрозуміти розпорядки урядів Ґенерал-Ґубернаторства.

З українського життя

СВЯТО МОЛОДІ В ЯРОСЛАВІ

У кожньому числі »Краківських Вістей« стрічаємо безліч дописів з різних міст чи сіл про місцеві свята, концерти, курси і т. п. Може неодин читач і пропустить не читаючи цієї незамітної сторінки часопису з дрібним друком, якщо переглявне, що нема »його« місцевости. Тимчасом саме ті незамітні дописи з місць є цінними картинами з нашого теперішнього життя. Листуючи сторінки часопису один за одним з цими дописами з місць, ми немов перекидуємо листки книги життя українських земель по цей бік Сяну й Буга в теперішню добу. І доводиться якнайбільше радіти, що ця і та місцевість, про яку може дуже давно ніхто нічого не чув і вона сама, її населення, немов заснуло сном блаженних, пробудилася і посилає вістку про себе. Правда, одна ластівка весни не віщує, але коли ці ластівки прилітають щодня і падуть на редакційний стіл щораз численніше, то це наявний доказ відродження країни. Не те важне, яке саме було свято і більше чи менше величаве, *але те, що дуже часто було* — це **перше** свято, *що люди мали сльози в очах, бачучи нові умовини життя, серед яких вони немов* **»віднайшли себе«** та свою батьківщину.

Кінець шкільного року, роздача шкільних свідоцтв і свято молоді — здавалось би незамітне торжество, цікаве хіба батькам. Але як взяти під увагу, що в Ярославі не було раніше ніодної української школи, що провиною було тут говорити по українськи і взагалі заперечувано істнування українців, то свято молоді, що відбулося тут 30. червня ц. р. на спортовому майдані, було для всіх, зокрема для населення Ярослава дійсно чимсь незвичайним. Перед нами така картина: Великий військовий спортовий майдан у середині міста, на ньому молодь двох народніх шкіл Ярослава (місто і передмістя, обі школи гуртують понад 350 дітей) — вкінці старша молодь з ґімназійного курсу; вся молодь стоїть на площі »струнко« під рішучою командою проф. Антоновича, вгору поволі піднімається і високо має на машті національний прапор. Трикратне »Слава« і починається дефіляда. По дефіляді розсипуються справно ряди, цілу площу знову покриває молодь, дівчата в прегарних народніх строях і під звуки музики пливе тиха, ритмічна молитва молоді »Боже Великий, Єдиний...«

Усе це моменти дійсно зворушливі. Після святочного відкриття свята йшов цілий ряд дальших ритмічних вправ, що їх дуже дбайливо підготовили учительки народніх шкіл Ярослава — пп. Козаківна і Вербенцівна; неменш вдатні були національні танки під проводом п. Лушпинської і дуже гарні »вежі«, що їх навчив »ставити« молодь КЛК. Крім того був ще виступ дітей-гостей на святі, а саме малі школярики зі села Святого вивели гарно свої вправи при співі українських пісень. За цей вдатний виступ признано їм, жертвований фірмою »Логос«, вартісний стінний образ св. Юрій в рамцях.

Ненадійний сильний дощ не дав спромоги вивести дальшу частину свята. Одначе вже ті виведені частини програми дали наявний доказ, що і в ділянці фізичного виховання молодь за цього пів року праці осягнула багато. Не можна поминути і того, що вдатне свято було можливе в значній мірі завдяки успішній праці адв. І. Карвана, представника батьків шкільної молоді і п. В. Вербенця, заслуженого педаґоґа-сеніора Ярослава та співпраці КЛК.

Чергового дня дістала молодь шкільні свідоцтва, перші українські шкільні свідоцтва! Цим внутрішним святом раділи не лише молодь і батьки, але і ціле громадянство, що з незвичайним зрозумінням ставиться до школи. Завдяки цій співпраці могли школи Ярослава осягнути у виховній ділянці дійсно дуже багато.

ГРИБІВЩИНА

СЕЛО ВАФКА ЙДЕ ВПЕРЕД

Побіч річки Білої, 8 км. від Грибова пов. Новий Санч, лежить у прегарній околиці невеличке, гірське село Вафка. З трьох боків окружене поляками і недоступне з причини поганого стану доріг, спало сном блаженних. До німецько-польської війни не було мови про якунебудь явну орґанізаційну працю, але і даремні були заходи польських учителів-шовіністів та інших збаламучених одиниць, щоб заснувати „Стшельца" чи „кулько рольніче", бо мешканці села, зокрема молодь, ніколи не цуралась свого, але навпаки гордо та явно підкреслювала свою національну окремість і боронила її перед ворожим наступом. По упадку Польщі умовини зовсім змінилися. У школі почав учити місцевий студент університету, Григорій Буранич, який енерґійною працею з молоддю оживив життя в селі. Засновано кооп. „Єдність", зорґанізовано аматорський гурток і почалась праця. Зокрема шкільна молодь полюбила науку в своїй рідній мові і з великим захопленням училася рідної історії. По повороті молодих хлопців з війська закипіла праця в селі. І так улаштовано концерти з виставою в роковини 1. Листопаду, Героїв зпід Крут, ротердамської траґедії, Поляглих за волю України на Зелені Свята. На закінчення шкільного року відбулася вистава комедії „Такий світ настав", при участи доросту і шкільної дітвори. Аматори: Ярослав Хомяк, Яків Новак, Василь Кузяк, Марія Хомяк, Марія Буранич — вивязалися **дуже добре зі своїх роль.** Прегарно деклямували патріотичні вірші старші учениці: Стефанія Бодак, Антоніна Татусько та Олена Хомяк, а з нижчих класів Марія Янишак, Марія Хомяк, Марія Лешко і Юлія Янишак. На закінчення відспівано національний гимн. Опісля відбулася товариська забава при співах народніх пісень. Дай Боже, щоби праця у Вафці кипіла далі.

ЯК ПРАЦЮЄ ГОРЛИЧЧИНА?

Горлицький повіт це одна з найдальше на захід висунених українських земель Лемківщини. До війни праця над зорґанізуванням і національним оформленням Лемківщини взагалі натрапляла на непоборні труднощі з боку адміністрації і поліції, що тимбільше давалося відчувати в західній частині Лемківщини, до якої зачисляється і Горличчина. Щоб українці не мали змоги взагалі в ніякій ділянці вдержувати контакт з централями українського орґанізованого життя, видано в 1934 році закон, на основі якого кооперативи, що тут істнували, вилучено з-під опіки РСУК у Львові і віддано в опіку польському ревізійному союзові в Кракові. Ось так поляки міркували довести взагалі до повної ліквідації цього одинокого майже зорґанізованого вияву волі українського населення західньої Лемківщини. Одначе ці намагання не принесли — завдяки подивуґідній відпорности лемка — сподіваного висліду. Кооперативи вдержалися при житті і хоч форма їх життя була чужа, але зміст був і залишився чисто український так, що деякі з тих кооператив, хоч уже перестали бути членами РСУК, всежтаки передплачували ГКЧ, щоб бути в постійному контакті з українським кооперативним життям. Негайно по закінченні війни кинулася і Горличчина у вир громадянської праці, яка дала свій найкращий вияв в кооперативній орґанізації. Під покровом відділу Лемківського Союзу Кооператив у Горлицях, пооснововано низові кооперативи по селах Горличчини. До війни у теперішньому районі діяльности відділу ЛСК в Горлицях було 8 кооператив; тепер по кількамісячній щойно праці є їх уже 39 (Горличчина і Змийгородщина). В самому горлицькому повіті залишалося б ще 11. громад, в яких дотепер не основано ще кооператив. Одначе більшість сіл Горличчини щиро береться до праці над культурним і господарським піднесенням населення, щоб надробити втрачене перед війною і заняти позиції свідомих і карних членів українського народу. До найсвідоміших сіл Горличчини належала ще перед війною і належить тепер Пантна, життя якої пливе в кожній ділянці живим руслом. У дальшому ряді йдуть такі села як: Ропиця Руська, Маластів, Гладишів, Боднарка, Малцина Велика, Висова й інші. Болючо дається відчувати відсутність зорґанізованої сільсько-господарської і культурно-освітньої праці. Тому то справа аґронома С-Г та бодай одного інструктора ХВМ і культурно-освітнього референта в Горлицях — є незвичайно важною, бо сама кооперація не зможе охопити цілости зорґанізованого життя і перевиховати психіку мас ще й до того на терені такому важкому до праці, яким є Горличчина. Якщо хочемо змінити обличчя Горличчини — так цієї справи без посиленої культурно-освітньої і аґрономічної праці не можна перевести. Велику і важну місію по селах Горличчини виконує українське учительство, яке поза тим, що різьбить душу найменших — є майже без вийнятків активно заанґажоване в кооперативній і культурно-освітній праці. І тому саме, що роля учительства у вихованні села є такою великою, при розподілі учительських сил треба б звернути спеціяльну увагу на найбільш під сучасну пору занедбані і темні села, бо так як дотепер — є села чисто москвофільські, в яких і учитель є тих самих переконань. Очевидно, що піднесення національної свідомости такого села зустрічається з труднощами. Під економічним оглядом села горлицького повіту належать здається до найбільш убогих так, що вже у травні більша частина господарів в гірських селах стоїть безрадно перед порожними скринями і розпучливо просить на всяких сходинах та анкетах за збіжжям і мукою! Тільки багатші господарі розпоряджають ще малою кількістю вівса на хліб, інші годуються рештками бараболі і капусти. Якщо йде про стан низових кооператив горлицького повіту, то загальний образ дає нам зіставлення зі звідомлень 14-ох кооператив. Найважніші дані такі: скооперовано 58 відс. Власні фонди: 28.097.77 зол. — 64 відс., чужі: 16.025.53 зол. —36 відс. Пересічний денний торг за товари 69.02 зол., за продукти 1.40 зол. Разом: 70.42 зол. Недостачі товарові в 3-ох кооперативах на загальну суму 634.04 зол. (в тому одна кооператива — 614.18 зол.). Недостачі касові в 3-ох кооперативах на 128.46 зол. Борги (виказані як товарова недостача) пересічно на одну кооперативу 45.29. В звязку з виразним наказом Дирекції ЛСК, боргування в кооперативах заборонене і боргів ніде при провірках не признається. Всі коперативи виходять з білянсовими надвишками, які загально сягають 7514.62 зол. Закуп товарів в ЛСК 59.14 відс. Пересічне обтяження 17.28 відс. Фонд уділовий у 14-х кооперативах сягає 9332.16 зол., або пересічно на одну кооперативу 666 зол. Малий відсоток скооперування, малі уділові фонди кооператив, відсутність жіноцтва в членах кооператив, боргування, недостачі, брак більших оборотів продуктами, неупорядкування правно-орґанізаційної сторінки — це ці наглядні недомагання кооперативного життя Горличчини, на які звернуть бачну увагу проводи низових кооператив та орґанізаційно-люстраторський відділ ЛСК. Отже Горличчина вимагає великого вкладу праці, щиро-відданих, жертвенних, фахових робітників на всіх ділянках національної праці. Одначе по якомусь часі такої праці на її терені кожний працівник напевно побачить великі плоди і найде в них повне вдоволення

ГРУБЕШІВЩИНА

ЧОМУ СТРИЖІВ ЩЕ ПОЗАДУ?

На Холмщині, біля Грубешова, є село Стрижів, яке лежить над новим кордоном — рікою Бугом. Село велике та багате. Як лише віздите до нього, зараз впадає вам в очі заможність тутешніх мешканців; хати просторі: дві- й трикімнатні, підлога світиться від чистоти, вазки з квітами, фіранки і все це разом робить враження, що переїздимо бодай вулицями якогось містечка. В неділю зустрінете дівчата в суконках, але української вишивки не знайдете між ними. Хлопці часу не марнують, бо ж мусять неділю солідно запити. Щойно над вечором стрінете тут і там молодця з посоловілими очима, що „качки заганяє", або вчуєте несмачну лайку. Якшо з цікавости зайдете до чит. „Рідної Хати", бо вона тут існує ще від листопада 1939 р., то в ній пустка; 3—4-ох старших громадян, інколи кількох членів амат. гуртка... Де ж решта? Чейже село начислює до 1000 українських родин, а з цього ледви 46 осіб є членами „Р.Х.". Свою діяльність обмежили вони до кількох забав та 2-ох вистав, з яких остання відбулася на Великдень і по ній пізнати, що є здібні одиниці і можуть працювати!... Заходом українських учителів засновано тут 15. квітня ц.р. самоосвітній гурток; сходини відбулися ледви двічі і то вже другим разом були майже самі дівчата. Багато місцевої молоді і старших признались, що не вміють читати ні писати по українськи. Учителі цьому лихові старалися зарадити і зорґанізувати т. зв. вечірні та недільні курси для неграмотних, але й це скінчилося тільки оголошенням в церкві, бо до сьогодні ніхто на курс не зголосився. Цю справу хотіли обговорити і заохотити до неї на Заг. Зборах чит. „Р. Х.", що на жаль не відбулись, не зважаючи на добру волю кількох одиниць. — По упадку Польщі почалась тут орґанізувати теж українську школу, в якій працює 3 учительські сили. У Грубешівщині українське учительство покищо на удержанні села. Стрижів цього ніяк не хоче розуміти. Вправді є тут шкільний комітет, що перший повинен би подбати про це, та на жаль і він сам байдужий. Є в ньому дві одиниці, що розуміють вагу рідної школи для села, а інші ставляться до неї байдуже. Не диво, що серед таких умовин учителеві приходиться важко жити, а ще важче працювати. Тимчасом для місцевої дітвори рідна школа необхідна, бо за Польщі вчили її тільки по польськи. До того діти мало розвинені, бо 6—7-літній дитині дозволяють батьки пити самогонку так, як самі це роблять, доказом чого є весілля, чи родинні забави, де маленькі хлопчики — пяні заводять пісні разом зі своїми батьками. Краще, щоб ці батьки більше подбали про освіту дитини та висилали її до школи. Загально український звичай, зеленосвяточні походи на могили в честь борців за волю України приняла більшість Холмщини; в деяких селах обходили з цієї нагоди дуже величаві торжества. Стрижів і тут лишився позаду, могили не висипав. Хто ж винен, що нема могили? Місцевий батюшка о. М. Квасницький назвав цей звичай ширенням унії на Холмщині і рішуче не хотів допустити, щоби збудувати могилу. Зробив це зручно, бо треба було відступити кусник церковного города під могилу, на якому засадив ярину дяк. Ось так о. Квасницький »причиняється« до відродження свойого села. Замість позитивної праці витрачує енерґію і час, мовляв, „мусимо боротись з галичанами, бо вони прийшли ширити тут унію!" і т. п. нісенітниці. Дехто оправдує Стрижів тим, що тут велика фабрика-цукроварна і цей жахливий стан села — це вислід її руїнницької праці, бо панове фабриканти різними фабрикаціями ширили тут »польскосьць«. За працю перетягали наших людей на „римо-католицизм", а тим самим ополячували їх. Та дякувати Богу минуло девять місяців від упадку Польщі, то й ці „кржевіцелі" не мають вже голосу. Отже було доволі часу, щоб стрижівці схаменулись та направили те, що давніше їм не можна було, чи не могли робити. Що так пиняво йде тут праця, першою причиною є батюшка. Яке село може йти вперед, якщо батюшка, до справи української школи ставиться в той спосіб, що краще буде, — говорить він, — як польські учителі будуть вчити, бо вони дістають державну платню, а українців село мусить вдержувати. Цікава арґументація?! Чи Стрижів має бути останній в загальному відродженні і пробудженні Холмщини? Схаменіться, стрижівці, і беріться до праці!

НОВИНКИ

КАЛЄНДАР

СЕРПЕНЬ

2. Пятниця — † Іллі прор.
3. Субота — Симеона юрод.

—о—

— ВЕЛИКА СПЕКА В АМЕРИЦІ. В північно-східніх стейтах Злучених Держав Північної Америки спека доходить до 40°/• Цельзія. Тільки в самому Ню-Йорку було 13 смертельних випадків, а в цілому краю було досі 550 випадків смерти внаслідок спеки.

— НОВИЙ АНГЛІЙСЬКИЙ ВИНАХІД. Один англійський винахідник випустив на ринок актуальні тепер »безпечники на вуха«. Вони мають забезпечувати нерви й вуха підчас летунських налетів від вибухів бомб і гуку протилетунської артилерії.

— ВИСЕЛЕННЯ ЖИДІВ З КРАКОВА. Обіжником до жидівської віроісповідної громади у Кракові повідомлено жидівське населення Кракова, що з днем 16. серпня ц. р. пічнеться примусове виселювання жидів з Кракова. Це зарядження влади у звязку з давнішим покликом до жидівського населення, щоб воно добровільно старалося покинути Краків. Одначе цей поклик не приніс бажаних успіхів. Не зважаючи на те, що до Кракова прибуло багато жидів з сусідніх держав та з інших дільниць б. Польщі, жидівське населення не мало наміру рушатися з Кракова, що значно обтяжило місто під харчевим і мешканевим оглядом. Тому влада хотіла спонукати жидів добровільно виїхати з Кракова до інших місцевостей Ґенерал-Ґубернаторства. А що ця добровільна акція не принесла успіхів, влада приступила до акції примусового виселювання.

Короткі вістки

= АДОЛЬФ ГІТЛЄР вислав королеві і цісареві Італії та Абісинії Вікторові Емануїлові привітальну телеграму з нагоди 40 літ його панування. Король подякував Гітлерові за побажання.

= ГІТЛЄР приняв на авдієнції болгарського ґенерала Шекофа, який приїхав до Німеччини на запросини німецького верховода збройних сил і відвідав західній фронт.

= НАЙВИЩА СОВІТСЬКА РАДА іменувала Д. Каплуна заступником комісаря будови кораблів.

= У ЧІЛЄ лютувала велика повінь, спричинюючи поверх 50 смертельних жертв у людях.

= Б. ПРЕМ. ЧЕМБЕРЛЄН захворів і його перевезено до санаторії, де піддався операції. У санаторії побуде Чемберлен поверх 14 днів.

= ДО КРАКОВА прибув державний секретар лісового уряду, Альперс. Він відвідав Ґенерал-Ґубернатора та керманича лісового відділу в Ґенерал-Ґубернаторстві.

= АНҐЛІЙСЬКА ВЛАДА загострила воєнний стан супроти населення на берегах східньої Анґлії, бо німецькі наступи міцніють з кожним днем.

= РУМУНСЬКИЙ ПРЕМІЄР Джіґурту і міністр Мануїлеску вернулися з Риму до Румунії.

= З НАГОДИ РОКОВИН УРОДИН Мусолінія Гітлер вислав до нього телеґраму такого змісту: »У дні Ваших імянин складаю від себе й німецького народу сердечні й приязні побажання особистих успіхів у кермуванні державою та переможного закінчення спільної боротьби за свободу наших народів«.

= В АЛЬЖИРІ арештовано б. французького міністра внутрішних справ жида Мандля, який утік з Франції до Касаблянки, а звідтіля до Альжиру. Його передано французькому судові.

= В АНҐЛІЙСЬКІЙ палаті громад заявив міністр внутрішних справ, що досі арештовано поверх 500 мослеївців, себто приклонників партії Мослея.

= ІРАНСЬКА преса дуже гостро виступає проти Анґлії чи пак проти її експльоатаційної політики в Ірані.

= КОРАБЕЛЬ »Еля Рой«, очевидно анґлійський, пішов на дно, бо його затопило невідоме підводне судно.

= ҐЕН. ФРАНКО подякував телеґрафічно канц. Гітлерові за признання йому золотого хреста ордеру німецького орла з нагоди еспанського національного свята.

---

†

Посмертна згадка

ЛЕСЯ

найдорожча донечка Софії й о. В. Кучабських упокоїлася у Бозі по важких терпіннях в першій весні життя. Похорони відбулися 31. 7. ц. р. на Раковицькому цвинтарі. Поминальне Богослуження відбудеться в суботу 3. серпня ц. р. в год. 9-ій рано у парохіяльній церкві в Кракові, на яке запрошують Приятелів і Знайомих

Бабуня, Батьки і братчик.

ДО »УКРАЇНСЬКОГО ВИДАВНИЦТВА« В КРАКОВІ.

Управа філії УНО в Бляккенштедт повідомляє, що між своїми членами перевела збірку на пресовий фонд »Українського Видавництва« в квоті 85 Рм. Гроші переслано на Ваше конто до УНО в Берліні.

Зі зрозумілих причин виказу жертводавців не подаємо.

Просимо прийняти від нас цей дар з побажанням, щоби »Краківські Вісті« стали щоденником і рівночасно цею дорогою закликаємо всіх щирих українців відгукнутися на цей заклик.

Слава!

За філію УНО:

Голова: інж. Шевченко. Секр. Городецький.

---

†

В неділю 4. серпня ц. р. в краківській православній церкві (Повісле 5) в годині 12-ій відправлено буде панахиду

по бл. п.

ВОЛОДИМИРІ ШЕМЕТІ

на яку то сумну урочистість запрошують українське громадянство

Земляки-Полтавці.

СТО ЛІТАКІВ БОМБАРДУВАЛО МІСТО В ПОЛУДНЕВО-СХІДНІЙ АНҐЛІЇ.

Штокгольм, 31. 7. У второк рано 30. 7. 100 німецьких літаків налетіло на одне місто в полудневo-східній Анґлії й скинули бомби.

ТЕЛЕҐРАМА ПРЕЗ. ТІСА ДО ГІТЛЄРА.

Президент словацької республики д-р Тісо після повороту зі Зальцбурґа до Братислави вислав до Гітлера тереґраму, в якій дякує за приняття у Німеччині.

ЯПОНІЯ БЛЬОКУЄ КВАНТУН.

Шанґай, 30. 7. Японські війська зайняли минулої неділі міста Свабує і Манкун на побережжу провінції Квантун, віддалене 100 км. від Гон-Кон. Таким чином Японія має тепер контролю всього довозу до незайнятого ще японцями Китаю.

Вказівки для всіх, що пересилають гроші до „Українського Видавництва" у Кракові.

Пригадуємо, що при пересилці грошей в краю треба все зазначувати на чекові чи переказі **на що** призначені гроші. А саме: на відворотній стороні чека чи переказу (відтинка) написати: На „Краківські Вісті", або: На „Ілюстровані Вісті", або: На „Малі Друзі", чи, врешті, на щось інше. Це **обовязкове**, бо без цього виразного зазначення, не знаємо, як ці гроші вжити й не можемо полагодити замовлення.

Хто посилає гроші нашими поштовими чеками для **інших** видавництв, чи установ (наприклад: В-во „Пробоєм" у Празі, „Український Технічно-Господарський Інститут" у Подєбрадах і т. п.), повинен зазначити на чекові **тільки** назву установи чи фірми, для кого призначені ці гроші, а їх повідомити окремим письмом, на що призначені ці гроші. Бо наше Видавництва на що призначені ці гроші. Наше Видавництво буде повідомляти дотичні установи лише про висоту а не буде повідомляти на що призначені гроші.

Хто платить передплату за часописи або на книжки чи оголошення в Німеччині і Протектораті Ч. і М. чужими чеками для нашого Видавництва (наприклад чеком УНО, „Наступу", „Пробоєм" і т. п.) — повинен на чекові чи переказі виразно й докладно написати, що це гроші для нашого Видавництва і на що чи для кого призначені. Щоби ж цю справу, що про неї розходиться, наше Видавництво могло скоро полагодити — треба написати до нас окреме письмо (воно доходить скорше від переказів і чеків), коли, де й скільки та на що вислано для нас грошей.

Хто замовляє книжки повинен відразу висилати цілу належність, а бажані книжки виписати на відтинку чека чи переказу. Коли ж там мало місця — написати замовлення в окремому письмі, а на відтинку зазначити: „На книжки. Замовлення в листі". Книжки можна також замовляти за післяплатою. Але при замовленні треба вислати нам бодай 1/4 частину належности. Решту платить замовляючий при відборі посилки на пошті.

При замовленні **оголошень** треба обрахувати собі величину оголошення (коли це має бути оголошення в рямках) або кількість слів (коли це т. зв. „дрібне оголошення") згідно з цінником, що є на останній сторінці „Краківських Вістей" і цю належність вислати до Видавництва, написавши на відтинку зміст (слова) оголошення та коли й де його вмістити: чи в рямках, чи в дрібних оголошеннях. Коли ж зміст оголошення висилаєте окремо, в листі, чи на картці, то на чековому відтинку обовязково зазначіть: „На оголошення — текст висилаю окремо".

НАЙВАЖНІШЕ!

ПРИ ВСІХ ҐРОШОВИХ ПОСИЛКАХ І ПИСЬМАХ ТРЕБА ЗАВЖДИ ПОДАВАТИ ДОКЛАДНУ Й ВИРАЗНУ АДРЕСУ. ЦЕ ВІДНОСИТЬСЯ ПЕРЕДУСІМ ДО АДРЕС З НІМЕЧЧИНИ. ДУЖЕ ЧАСТО ТРАПЛЯЄТЬСЯ, ЩО ЧЕРЕЗ НЕТОЧНУ ЧИ НЕВИРАЗНУ АДРЕСУ — МИ НЕ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЗАМОВЛЕННЯ, ХОЧ ОТРИМАЛИ НА ЦЕ ГРОШІ.

ТО Ж ПРОСИМО ЗЕМЛЯКІВ РОБИТИ ТАК: ХТО НЕ МАЄ ВИРАЗНОГО ПИСЬМА АБО ДОБРЕ НЕ ЗНАЄ НІМЕЦЬКОЇ АЗБУКИ — ХАЙ ПИШЕ АДРЕСУ ДРУКУЮЧИ БУКВИ. ЦЕ МОЖНА СКОРІШЕ ВІДЧИТАТИ.

ХТО Ж НЕ ЗНАЄ ДОКЛАДНО АДРЕСИ, ЧИ НЕ ЗНАЄ ПОВНОЇ АДРЕСИ ТІЄЇ МІСЦЕВОСТИ, ДЕ ВІН Є — ХАЙ ПОПРОСИТЬ МІСЦЕВОГО ГРОМАДЯНИНА - НІМЦЯ, ЩОБИ ЙОМУ НАПИСАВ ДОКЛАДНУ Й ВИРАЗНУ АДРЕСУ, АБО ХАЙ ЦЕ ЗРОБИТЬ У ПОШТОВОМУ УРЯДІ.

ХТО ЗМІНЯЄ СВОЮ АДРЕСУ ПОВИНЕН ОБОВЯЗКОВО ПОДАТИ ПОПЕРЕДНЮ АДРЕСУ. ІНАКШЕ ЗМІНИ НЕ ЗМОЖЕМО ЗРОБИТИ.

ШАНОВНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ Й ЧИТАЧІ!

ВСЕ ТЕ, ПРО ЩО ВАС ПРОСИМО В ЦИХ **ВКАЗІВКАХ**, МАЄ НА УВАЗІ Й НА МЕТІ В ПЕРШУ ЧЕРГУ Й ТІЛЬКИ ВАШУ СПРАВУ Й ВАШ ІНТЕРЕС! ВИ ПОСИЛАЄТЕ ГРОШІ — ХОЧЕТЕ МАТИ НЕГАЙНО ПОЛАДНАНЕ ЗАМОВЛЕННЯ! АЛЕ, КОЛИ НЕ ВИПОВНЮЄТЕ ВСЬОГО ТАК, ЯК ЦЕ МИ ВАМ ОСЬ ТУТ ЗЯСОВУЄМО — ДАРЕМНІ ВАШІ БАЖАННЯ. ВСЕ СПІЗНЮЄТЬСЯ НЕ З НАШОЇ ВИНИ, А ТІЛЬКИ ТОМУ, ЩО ВИ САМІ НЕ ЗРОБИЛИ ТОГО, ЩО, КРІМ ГРОШЕЙ, МАЄ ТАКОЖ ВЕЛИКЕ ЗНАЧІННЯ, ВПИСАТИ ДОКЛАДНУ Й ЧИТКУ АДРЕСУ І ЗАЗНАЧИТИ, НА ЩО ПРИЗНАЧЕНІ ГРОШІ. А САМЕ НА ТЕ Й ЗВЕРТАЄМО ВАШУ УВАГУ.

„УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО"
Краків.

Листування Адміністрації

Вп. Жук Андрій — Відень: Бажаних Вами чисел »К. В.« від 1—63 вислати Вам не можемо, бо багато з тих чисел є вже вичерпані.

Вп. Карпюк Ананій — Франкфурт: Гроші отримали — передплата вирівнана до 10. жовтня ц. р. Часопис Вашому Братові висилаємо.

Вп. Гнида Іван — Вестереґальн: Готівку зол. 10.50 отримали — передплата К. В. вирівнана до половини червня ц. р.

Вп. Ільків Михайло — Ватенштедт: Якщо доплатите 0.75 сот. то Ваша передплата буде вирівнана до кінця грудня ц.р.

Вп. д-р Інж. Петро Прибитковський — Ліцманштадт: За передплату »К. В.« належалось би нам по кінець липня ц. р. 10.50 зол і 25 сот. за „Мою книжечку", котру рівночасно висилаємо.

Вп. Юрко Павлище — Ріттербурґ: Від 1. серпня ц. р. висилаємо »К. В.« всім Вашим Друзям. Грошей ми ще не отримали.

Вп. Короташ Стефан — Мільдштадт: Готівку 10.50 зол. отримали. Передплата за »К. В.« вирівнана до кінця серпня ц. р.

Вп. Максим Хомяк — Зальцбурґ: Готівку 13.— зол. отримали. Словники коштують 11.50 зол., на передплату »К. В.« лишилось 1.50 зол., по кінець липня ц. р. належиться нам за »К. В.« 7.25 зол.

Вп. Каратницький Евстахій — Сталяґ-Торн: З днем 28. липня ц. р. здержуємо висилку »К. В.« на стару адресу, а розпочинаємо на нову адресу — Вами заподану.

Вп. Думка Іван — Еккордслебен: Якщо доплатите 2.10 зол., Ваша передплата буде вирівнана до кінця вересня ц. р.

Вп. Петро Гозика — Баден: Грошей ми не отримали, часопис висилаємо.

Комісарська Управа Фірми
Краків, Ринок число 30.
ЯКІВ ҐРОС
поручає українській клієнтелі
порцеляну, кришталі, лямпи

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Дрібних оголошень на кредит не поміщуємо. Просимо присилати гроші водночас із текстом оголошення! Цінник оголошень поміщений у кожному числі на останній сторінці вдолині.

Хто знає місце побуту **Д-ра Романа та Марії Бойкевичів,** що ще в грудні м. р. мешкали в Присусі біля Опочна, хай подасть вістку до Адм. „Кр. Вістей" для Остапа О. 781 1-3

Старшини, підстаршини й козаки 6-ої Стрілецької дивізії відгукніться на адресу: Гриць Запара, **Krakau, Orzeszkowa 7.**

КОПЕНГАГА. В. П. Д-р М., бувший Кореспондент »Нового Часу« в Данії. Подайте Свою адресу до »К. В«. Вітаю Вас! **П. С-ий.** 6-?

Увага! Вербівці, відізвіться! **Osyp Panasiuk, Nanndorf b. Eilenburg. Bezirk Halle.** 791 1-2

Інж. Олександер Турушанко, к. редактор часопису „Час" у Чернівцях знаходиться в Букарешті й просить родичів і знайомих, що їхні адреси затратив, писати йому на таку адресу: **Rumänien, Bucuresti, str. Tunari 55. ing. O. Turusanko la M. Levinski.** 788 1-2

Хто знає місце побуту моїх братів — Василя та Григорія прошу подати вістку на адресу: **Петро Брездень, Stalag X A. Gefangennummer 4439** 765 1-1

Марійка, Галька та решта, відізвіться! Від 5. VI. по цім боці. **Олександра Ставнича, Litzmanstadt, Pulvergasse 4.** 779

Робітня жіночих і дитячих одягів при таборі Українського Комітету в Кракові під управою Сальомеї Дроздовської виконує замовлення скоро й солідно. Краків, вул. Льоретанська 18. I. 780 1-2

Приятелям і Знайомим подаю мою адресу: Іван Хилюк із Хирова, пов. Горохів, тепер: **Schneldorf-Mfr) Lager 4.** 792 1-2

Хто знав би адресу м-ра ОСТАПА ПЛОЩАНСЬКОГО, хай подасть ласкаво вістку до „Кр. Вістей" під „Пильно". 782 1-2

Дам нагляд у господарстві комусь, хто підчас війни знайшовся в трудному положенні, а знає хліборобство, город, садівництво. Потрібно теж кількох постійних робітників. **Інж. Дурделло, п. Ґарволін.** 796 1-1

Грицю, напиши до Лінки! Її адреса: **Paulina Skremeta, Lublin, Glowacki-gasse.** 18/3. 799 1-1

М-р фармації з 3-літньою практикою пошукує посади негайно. Оферти з поданням праці та платні. **Василюк, Ярослав, Собіського 1.** 798 1-2

Григорій Ткач, який мешкав давніше в селі Синяві біля Нового Торга, подайте нову свою адресу Кізликові Василеві, **Deutschland, Stalag X. A., Gefangennummer 5879.** 800 1-1

Сало Ромко, напиши з Ярослава. Поздоровлення для моїх Друзів із Жовкви від Богдана Принади. **Braunschweig. Spielmannstr. 9. Deutsches Reich** 801 1-1

Щирі поздоровлення Друзям і Знайомим із Хирова — „Чорний", Українська Школа в Холмі. 783 1-1

Хто зі Львова привіз переданий мій дипльом із дати **Liege,** 14. липня 1932. з моїм підписом, подасть Свою адресу — »Краківські Вісті«, М. Л. 786 1-3

Доброго різьбаря приймемо зараз до праці. Зголошення: фірма »Бескид«, Краків, Сенкевича ч. 2., м. 5. 790 1-2

Михайло Чекан пошукує брата — Івана Чекана та Знайомих із Любічі Королівської, пов. Рава Руська. Моя адреса: **Mychajlo Tschekan, Rodan ü Darmstadt.** 785 1-2

Юрій Ліщинський! Подай адресу! Маю важного листа від батька. Ліда. 797 1-1

Дмитре Ферлей (с. Степана) з Балинець, напиши до Адміністрації »Краківських Вістей«, (**Krakau Karmeliterstr 34.II.**) для Мішка. 802 1-5

Пошукуємо шваґра та шваґрову — **Степан Леськів і Марія з дому Михалів,** які виїхали зі Львова 13. I. 1940 р. Прошу нас повідомити: Кутковський Теодор і Ольга. **Böhm Leipa, Volksdeutsches Lager i. Sudetengau.** 803 1-1

Доставляємо з власної фабрики
Удосконалені машини
до цементових виробів.
Продажа. Цементові фарби.
Цінники. Проспекти — на бажання.
Торговельно-Промисловий Дім
„МАШИНОБЕТ"
Краків, Кроводерська 4., партер.
Вагонова продажа Портлянд-Цементу з фабрик Горішнього Шлеська.
795 1-3

УНІВЕРЗАЛЬ
усякого рода
БУДІВЕЛЬНІ МАТЕРІЯЛИ:
цегла, цемент, папа, дахівка, цементово-азбестові плити „Етерніт", кафлі, тростинові мати, тер, асфальт, вапно й т. п. — ВАГОНОВО ТА ДЕТАЛЬНО.
Краків, вул. Старовісльна 28. Тел. 129-37.
779 1-20

Гуртівня шкіри
ф-ми КІНСТЛЕР і Сини
Краків, вулиця Дітля ч. 44
в Українській Комісарській Управі — поручає
шкіри різного роду — тверді та мякі.
Продажа тільки на картки.

АДВОКАТ
ЯРОСЛАВ ГРИНЕВИЧ
відкрив свою канцелярію в ГРУБЕШОВІ напроти пошти.

Комісарська Управа Фірми
РУБІНШТАЙН І РАЙНЕР
складниця шкіри (мякої та твердої)
Краків, вул. Дітля 61.
Продажа тільки на картки.

Технічне знаряддя найдешевше купиш
у фірмі **„ЗЕНІТ"**
Українська Комісарська Управа.
КРАКІВ ВЕСТРІНҐ ч. 6.

Українці купують
порцеляну
скло
кришталі
у фірмі **ЯКІВ ДІНЕР**
Краків, вул. ШЕВСЬКА 20.
Treuhänder — Paul Schwarz

„Küche und Heim"
:-: Inhaber Bruno Galuszka :-:
ГУРТІВНЯ КУХОННОГО ПРИЛАДДЯ
ЕМАЛІЯ
АЛЮМІНІЙ
СКЛО
ФАЯНС
ПОРЦЕЛЯНА
Краків, Agnesgasse 2.
579 8-25

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/12 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу, — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.
ПЕРЕДПЛАТА »Кр. В.«: Цінник передплати поданий на першій сторінці. Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередню адресу.
ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Ґенерал-Ґубернаторства належить посилати переказами або чеками нашого видавництва PSch A Warschau Nr. 2.143. З Німеччини на адресу: „Ukrainische Nationale Vereinigung" Berlin W. 50. Ansbacherstr. 15. З Протекторату на адресу: „Probojem". Praha XIV-65 post. schr. 3. Курс 1 нім. марки 2 золоті; 1 чеської корони 20 сот. При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші.
Звертаємо увагу подавати читку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор Л. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Кармелітська 34, II. Телефон 230-39
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.

Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil; Hauptschriftleiter L. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Karmeliterstrasse 34. II. Fernsprecher 230-39. Druck: „Nowa Drukarnia Dziennikowa", Kommissarische Verwaltung. Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher. 10231